

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เรื่อง การใช้อินเทอร์เน็ตของบุคลากรในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการศึกษาสภาพการใช้อินเทอร์เน็ต ประโยชน์ ปัญหา และความต้องการจากการใช้อินเทอร์เน็ต ของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 28 สถาบัน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 20 สถาบัน จำนวน 371 คน โดยใช้เกณฑ์กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากแบบสำรวจการต่อเชื่อมระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ต่อเชื่อมระบบอินเทอร์เน็ต 20 สถาบัน และยังไม่มี การต่อเชื่อมระบบอินเทอร์เน็ต จำนวน 8 สถาบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการใช้เก็บรวมข้อมูลในครั้งนี้ คือแบบสำรวจข้อมูลเบื้องต้น และแบบสอบถามแบบปลายปิด (closed form) ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการใช้อินเทอร์เน็ต

สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นคำถาม ซึ่งจะถามเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต ใช้ในงานห้องสมุด เวลาในการเข้าใช้ ช่วงเวลา ระยะเวลา และความถี่ในการเข้าใช้อินเทอร์เน็ต เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบ (check-list) และเติมข้อความ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประโยชน์ ปัญหา และความต้องการ จากการใช้อินเทอร์เน็ต มี 3 ข้อใหญ่

1. ประโยชน์จากการใช้อินเตอร์เน็ต คำถามครอบคลุมถึงประเภทของการใช้งาน หรือลักษณะการใช้อินเตอร์เน็ตของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

2. ปัญหาจากการใช้อินเตอร์เน็ต คำถามครอบคลุมถึงจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ สมรรถนะเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมที่ใช้สืบค้นข้อมูล สภาพแวดล้อมในการใช้อินเตอร์เน็ต ภาวะเปียบในการใช้อินเตอร์เน็ต เทคนิคในการสืบค้นข้อมูล ข้อจำกัดในเรื่องการเข้าใช้ระบบ ภาษา และผู้เชี่ยวชาญ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

3. ความต้องการจากการใช้อินเตอร์เน็ตของบุคลากรในห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คำถามครอบคลุมถึงสมรรถนะของเครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวนเครื่องที่ติดตั้งระบบอินเตอร์เน็ตและเรื่องความต้องการได้รับการอบรมในเรื่องการใช้อินเตอร์เน็ตสำหรับใช้งานในห้องสมุด ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

การสร้างและทดสอบแบบสอบถาม ดำเนินตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้อินเตอร์เน็ต และการให้บริการบนอินเตอร์เน็ตในห้องสมุด จากหนังสือ วารสารเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยต่าง ๆ และสอบถามบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเพื่อนำข้อมูลที่ได้มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและการสร้างแบบสอบถาม

2. การสร้างแบบสอบถามโดยยึดตามหลักวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัย นำแบบสอบถามไปทดสอบความเที่ยงตรง (validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่อาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมทางด้านเนื้อหา ภาษา และโครงสร้างของแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศาสตราจารย์ ดร.ชิดชนก เหลือสินทรัพย์ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ ภาควิชาคณิตศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 อาจารย์ทรงสรรค์ อุดมศิลป์ อดีตผู้อำนวยการศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านห้องสมุด

2.3 อาจารย์สุชัยญา จีระพันธุ์ ผู้อำนวยการศูนย์บรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัย

หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านห้องสมุด

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มบุคลากรในห้องสมุดราชภัฏจันทรเกษม ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด

4. วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (discrimination) และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้ (try out) มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS /PC ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item-total correlation) ทั้งนี้ โดยเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม แต่บางข้อที่มีค่าต่ำกว่า 0.20 ต้องคงไว้ เนื่องจากได้นำไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญแล้วให้คงไว้ เพื่อให้แบบสอบถามสมบูรณ์มากขึ้น

4.2 นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกจาก ข้อ 4.1 มาหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับที่ 0.8 ขึ้นไป

ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้ ตอนที่ 2 ด้านประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ต ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.89 ด้านปัญหาจากการใช้อินเทอร์เน็ตได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.89 ด้านปัญหาจากการใช้อินเทอร์เน็ตได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.92

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้รับข้อมูลกลับมาทั้งหมด ดังนี้

1. เก็บรวบรวมด้วยตัวเอง

1.1 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

1.2 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1.3 มหาวิทยาลัยเกริก

1.4 มหาวิทยาลัยศรีปทุม

1.5 มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

1.6 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- 1.7 มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
2. เก็บรวบรวมทางไปรษณีย์
 - 2.1 มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
 - 2.2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
 - 2.3 มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
 - 2.4 มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
 - 2.5 มหาวิทยาลัยรังสิต
 - 2.6 มหาวิทยาลัยรัชต์ภาคย์
 - 2.7 วิทยาลัยรัตนบัณฑิต
 - 2.8 มหาวิทยาลัยสยาม
 - 2.9 วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
 - 2.10 มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
 - 2.11 วิทยาลัยดุสิตธานี
 - 2.12 วิทยาลัยคริสเตียน
 - 2.13 วิทยาลัยปทุมธานี

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ (percentage)
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
3. หาค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน (SD)

การจัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับมามาทั้งหมด เพื่อทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.41 ของแบบสอบถามที่ส่งไป แล้วนำแบบสอบถามที่ได้ไปลงรหัสบันทึกลงแผ่นแม่เหล็ก แล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อหาค่าทางสถิติ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้อินเทอร์เน็ต นำแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ และแสดงผลเป็นค่าร้อยละ

3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับประโยชน์ ปัญหาและความต้องการจากการใช้อินเตอร์เน็ตในห้องสมุด นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) มีเกณฑ์แปลความหมายของมาตรฐานค่า (rating scale) มีระดับความสำคัญ 5 ระดับ กำหนดน้ำหนักคะแนนประจำระดับแต่ละระดับดังนี้ (รวิวรรณ ชินตระกูล, 2542, หน้า 182)

มากที่สุด	มีระดับคะแนนเท่ากับ	5
มาก	มีระดับคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	มีระดับคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	มีระดับคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	มีระดับคะแนนเท่ากับ	1

ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้นำมาแปลความหมายโดยถือเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนนค่าเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
คะแนนค่าเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนค่าเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
คะแนนค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด